

Nove knjige

Dr. Amir Baraković, Geologija, Rudarsko-geološko-građevinski fakultet, Tuzla 2000.

Nakon višegodišnjeg naučnog rada, odbrane doktorske disertacije i angažmana u svojstvu docenta na Rudarsko-geološko-građevinskom fakultetu u Tuzli, ovaj Gračanlija uspio je prirediti i napisati prvi cjelovit i sveobuhvatan udžbenik iz geologije u Bosni i Hercegovini. To je knjiga od 270 stranica u kojoj je autor uspio odabrati, sistematizovati i sažeti osnovna dostignuća ove nauke i izložiti ih pregledno i argumentovano. Da bi nadomjestio neophodna sažimanja i skraćivanja teksta, autor se poslužio mnogobrojnim slikama, kartama, grafikonima i drugim grafičkim priložima koji obogaćuju sadržaj udžbenika, a izlaganje građe čine preglednijim i jasnijim.

Udžbenik je namijenjen studentima rudarsko-geoloških i prirodno-matematičkih fakulteta na kojima se izučava geologija. Namijenjen je i studentima građevinskih, šumarskih i poljoprivrednih fakulteta u kojima se izučavaju geološki predmeti. Knjiga predstavlja zaokruženu i povezanu cjelinu prilagođenu nastavnom planu i programu iz predmeta Geologija, koji se sluša u prvom i drugom semestru na Rudarsko-geološko-građevinskom fakultetu u Tuzli. Objedinjuje materiju opšte i istorijske geologije, obuhvata građu o postanku Zemlje i razvoju Zemljine kore, odnosno procese koji se u njoj odigravaju kao i posljedice koje iz toga proizilaze.

Knjiga obuhvata standardno geološko gradivo koje se na predavanjima i uz pomoć literature može proširivati i dopunjavati u skladu sa brzim napretkom geologije kao nauke. Geologija se, kako stoji u uvodu ove knjige, može definisati kao nauka o geološkim događanjima, razvoju, strukturi i dinamici, posebno litosfere, a i Zemljinog globa u cjelini. Zauzima istaknuto mjesto

kako među fundamentalnim prirodnim, tako i među prirodno-ekonomskim i tehničkim naukama. Geologija širi naša saznanja o Zemlji i životu na njoj, te daje potrebnu osnovu za stvaranje naučnog pogleda na svijet. U tome i jeste njen veliki teorijski značaj, ali ona ima i svoju praktičnu važnost, prvenstveno u rudarstvu i građevinarstvu. U rudarstvu geologija omogućuje pronalaženje i racionalnu eksploataciju mineralnih sirovina, a u građevinarstvu projektovanje i izgradnju svih većih građevinskih objekata. Između teorijske i primijenjene geologije nema jasnih granica. Svaki se teorijski rezultat može provjeriti u praksi, dok praktični radovi unapređuju teorijsko znanje.

Kroz više etapa razvoja Zemljine kore, u raznim sredinama i pod raznim uslovima, stvorena su i prirodna bogatstva na kojima je čovjek razvio rudarstvo i sveukupan razvoj. Ta prirodna bogatstva stvarana su u uslovima stalne suprotnosti djelovanja raznih sila i procesa u Zemljinoj kori, za svo vrijeme njenog razvoja, dugog 4,5 milijarde godina.

Sadašnja zbivanja u Zemljinoj kori i Zemlji u cjelini, koja se ispoljavaju u vidu kretanja magme do njenog izbijanja na površinu, zatim u vidu potresa, kretanja kontinenata i izdizanja, odnosno spuštanja kopneni prostora, pomjeranja obalskih linija mora i okeana, radioaktivnih zračenja i niza drugih pojava, nastavak su vjekovnih procesa koji prate i uslovljavaju evoluciju razvoja Zemlje i njenog čvrstog omotača-litosfere.

Polazeći od navedenih postavki, autor je cjelokupno gradivo u ovom udžbeniku rasporedio u 10 zaokruženih poglavlja. Prvo donosi osnovne podatke o Zemlji, bez dubljeg ulaženja u problematiku, zatim opisuje geološke, odnosno geodinamičke procese koji su nam bliži i razumljiviji, a tek nakon toga upušta se u probleme od kojih neki nisu ni do dana riješeni. Na kra-

ju, uz rekonstrukciju razvojnog puta Zemlje, daje osnovne elemente za izradu geoloških karata i namjena.

Prema ocjeni recenzenata i drugih stručnjaka upućenih u ovu problematiku, Geologija dr. Amira Barakovića, kao prvi poslijeratni izdavački projekat njegovog matičnog fakulteta, predstavlja snažan poticaj i putokaz budućim inženjerima za intenzivnije, svestranije i samostalnije ulaženje u kompleksnu geološku problematiku. Ogroman trud autora i njegovih saradnika koji su uložili tokom realizacije ovog projekta, stoga ima svoje puno opravdanje i smisao.

Omer Hamzić

Atif Kujundžić, Priče o dječacima i psima, "Monos", Gračanica, 2000.

Romanesknio u "pričama o dječacima i psima" Atifa Kujundžića ili: "Puno je lakše sa psom krenuti svojim putem"

U korpus bosanskohercegovačke književnosti Atif Kujundžić ulazi s još jednom knjigom. Ovaj put čini to s knjigom proza "Priče o dječacima i psima". Književnik Kujundžić čitalačkoj publici još je odranije poznat, ali isključivo kao pjesnik, publicist, esejist. Njegova lirika "Pjesme o pticama" najmlađim čitateljima nije nepoznanica, budući da je Kujundžić s ovom knjigom ušao i u njihovu lektiru. Knjiga "Priče o dječacima i psima" prva je Kujundžićeva knjiga proza. Jednostavno naslovljena, kao i pjesničke knjige otprije. Međutim, i ovom knjigom Atif Kujundžić potvrđuje da mu je mjesto u samom vrhu bosanskohercegovačke književnosti.

U "Pričama o dječacima i psima" Kujundžić, osim što kani prikazati i ukazati, ovo ili ono podvrgi sveopćoj kritici, istovremeno podučava i podstiče da je obaveza jačeg u pomaganju slabijeg. Ali Kujundžićeva potreba za pričom nije samo kognitivne ili apelativne naravi. U pitanju je

kod njega instinktivna potreba da se pripovijeda, potreba za kontaktom, druženjem u bar onolikoj mjeri koliko potreba za slušanjem ili recipiranjem njegove proze. Samo se tako postiže ona psihološka povezanost između svijeta priče (fikcija) i svijeta realija, mada nam se pričinja da je Kujundžić, uvodnom opaskom kako su njegove priče autentične, dokinuo svaku granicu između ova dva svijeta. I, ako ono što kao priču to dijete "konzumira" nije "istina", naša priča ostaje bez potvrde u njegovoj recepciji. Dakle, priča je dokinuta. Tako ispada, da ona uvodna pripomena nije valjano motivirana. A tako nije, nije i stoga što je Kujundžić računao na čitateljstvo bez ikakvih dobnih ograda. Pa ako je djetetu ionako sve istina (u priči, crtiću...), onim starijim može biti jako bitno to što su "ove priče istinite".

Očigledno je da se u oba slučaja radi o naratorovoj potrebi za kontaktom koji omogućuje da se ostane u toliko neophodnom komunikacijskom aktu. A Kujundžić umije pripovijedati i umije komunicirati sa svima nama. On se, jednostavno, umije dopasti svojoj čitalačkoj publici i tako, svjesno održavati faktički čin svoga pripovijedanja. Otuda se ne bi smjelo pribjeći jednostranom sagledavanju relacije autor - pripovjedač, izjednačavajući ih pri tom.

Razlika između autora i pripovjedača evidentna je u najmanje dva strukturalna nivoa teksta "Priče o dječacima i psima". Sve one digresije koje pretpostavljaju bivanje misaonog bića, a motivirane ideološkom naravi, jesu izravan autorski diskurs. Istina, opet se vraćamo uvodnoj pripomeni, Kujundžić nam sugerira da će ono što slijedi biti samo autentična autorova ispovijest o osobnim doživljajima, zarad čega nas poziva da ga slijedimo u njegovoj "ispovjedaonici". Međutim, pročitamo li mu tekst, uvjeravamo se da smo imali posla s umjetničkom pripovjedačkom tvorevinom. Tvorevinom koja je proizvela pripovjedača po mjeri svoje strukture. Taj Kujundžićev pri-

povjedač uvijek se izravno obraća čitatelju, a redovito je i sam akter zbivanja o kojima pripovijeda.

Preuzimajući ulogu i jednog od aktera u pričama, pripovjedač, i onda kad pribjegava u davnu oazu svoga djetinjstva, brine o tome kako mu je vodeća idejnost u pokazivanju odnosa čovjeka i životinje. Naime, idejnost koja proizilazi iz ovoga odnosa kaže da čovjek svoje humano potvrđuje tek u izravnom odnosu sa životinjom. Ovdje se Kujundžić očito povodio i onom narodnom koja uči, da onaj koji ne voli životinje ne može voljeti ni ljude. Iz ove se pretpostavljene istine izgrađivala tekstualna idejnost.

Ustvari, i sam embrio priče motiviran je potrebom da se u obiteljsku kuću naratora nabavi pasić. Ne zato da bi mu se gospodarilo, nego da bi mu se bilo na usluzi i da bi ga se zaštitilo. Kad pripovjedačev sin Željko, za novce od rođendanskih hedija, kupuje psića, pripovjedač to ovako komentira:

"To što je kupio psa koji neće narasti veliki, meni je govorilo da je on odrastao i da želi nekome malom i slabom pružiti ljubav i zaštitu."

Međutim, narodne priče to uostalom i potvrđuju, odraslom čovjeku nije svojstvena zaštita malih i slabih. Ako jeste, onda on je čovjek u onom što ga određuje kao humano biće. Lovac, u priči "Zašto volim male pse", ubija psa šargu samo zato što je on odnos prema životinjama izgrađivao preko relacije nadmoći i koristoljublja, a ne potrebe da se one zaštite i da im se pruža ljubav. A i zato što je lovac odrastao, bogat i moćan. "A pravdu, naročito vole djeca, slabi i nemoćni." (Kujundžić, "Priče o dječacima i psima")

Priča "Dječak Nedžad sa Alića Brda", mada prividno izlazi iz kompozicije Kujundžićeva teksta, potvrđuje motiviranost predašnjeg. Dječak se Nedžad, u kolopletu nedavnog rata, pokazuje i hrabrim

i razboritim, i kojemu granate ne mogu ništa. "Samo džaba troše municiju!", govorio je Nedžad, a bio u društvu konja Zekana i psa Šarova. Borcima vozio hranu. "Za Nedžada su govorili da je hrabar i da je veoma hrabar." Međutim, svoju samo ljudsku slabost Nedžad potvrđuje onda kad mu granata ubija konja i psa.

"Na ivici puta sjedio je dječak Nedžad i držao glavu svoga mrtvog Šarova u krilu. Čutao je, a suze su mu tekle niz lice."

("Dječak Nedžad sa Alića Brda", str. 138.)

To jesu učinili odrasli s one strane, od zla, oni koji puškom zagospodariše nad malebnim i slabim.

I pripovjedačeva brata Vehida, upamćen kao odlučan, mudar i kozer, pogađa nesreća psića Mede. Kad autobus ubija ovoga psa, Vehid "skide svoju majicu i umotat psića Njomca - Medu. Suze su mu se slijevale niz obraze." (127).

Svi navedeni primjeri samo potvrđuju Kujundžićevu sjajnu motivaciju idejnosti da se ljudsko kod čovjeka potvrđuje uglavnom u njegovom odnosu prema životinjama. Kujundžić tako, da zaključimo, apelira kako su još samo djeca ostala, na ovoj strani, iza koje stoje zlo - i puška, i lovac, i neobazrivi smrtostrašni šoferčina. A odrasli, ako nisu s ove strane na kojoj su pravda i ljubav, uglavnom su oni koji svoju humanost ne mogu potvrditi u odnosu prema psićima, kornjačama, pticama. I ako nisu - pripovjedač i pripovjedačeva obitelj.

Žanrovska neupitnost "Priča o dječacima i psima"

Znamo kako suvremenu prozu, poput ove Kujundžićeve, ne opterećuje problem njezinoga žanrovskog određenja. Razlozi za to uglavnom su poznati. Nama se, međutim, čini zanimljivim i sam pokušaj žanrovskog etiketiranja ovih Kujundžićevih proza.

Tvrđnji kako je u pitanju zbirka priča, njih dvadeset i četiri, idu u prilog: (a) naslov samog teksta i (b) tematskomotivska zaokruženost svake pripovjedne jedinice iz ove zbirke. Dakle, oni koji bi ovu prozu, u žanrovskom smislu, određivali kao zbirku priča, imali bi jako uporište u ponudenoj argumentaciji. I bili bi u pravu.

Ali razumijevanje svih ovih priča kao (a) neprekinutog niza asocijacija ich-pripovjedača, (b) "pripovijesti o privatnom svijetu u privatnom tonu" (W. Kayser) ili problema privatnog čovjeka i njegove sudbine te njegovog odnosa prema životinjskom svijetu, (c) uključivanje i epske retardacije nazočne u nizu promjena unutar fabularnog zbivanja, novih motiva i čestog autorsko-pripovjedačkog ideologijskog monologiziranja i (d) provlačenje pripovjedača - lika i lika pasića, zvao se on Benni, Šargo, Medo, Šarov, Zeljov, personificirani Pasikica - svjedno je, kroz dvadeset i četiri priče - vodi nas jednom: pred nama je romaneskna pripovjedna struktura kojoj opisani navodi služe samo kao integrirajući elementi, ostvarujući tako jedinstvo svih ostalih elemenata u tekstu kao totalitetu. Prema tome, dva su moguća žanrovska određenja Kujundžićeva teksta: on je ili zbirka priča, ili roman - autorski, personalni, roman za djecu, roman za odrasle.

O motivaciji, onoj unutarnoj i onoj simboličkoj

Ako tekst "Priče o dječacima i psima" tretiramo, prije svega, kao idejnu pojavnost, dakle kao organizaciju cjelokupne građe teksta koja proizilazi iz Kujundžićeve ideje o potrebi da jači zaštite slabije, onda je neminovno govoriti o tzv. unutarnoj motivaciji koja je opet tijesno povezana s Kujundžićevom "humanističkom" ideologijom. Ranije je naglašeno gdje piščeva idejnost čini pokretačku snagu u pripovjedačkim tokovima kod svih pripovjednih jedinica. Ova je vrsta motivacije neprikosnovenova. Dakle, sprovedena je bezrezervno: diskurs o nedavnom bosanskom ratu mo-

tiviran je potrebom pokazivanja brutalnosti odraslih i prema nedužnim životinjama. Na isti način Kujundžić motivira uvođenje u pripovjedno tkivo šoferčine i lovca. Istom vrstom motivacije tumačimo piščeve česte ekskurse iz pripovjedne strukture: "Priča o pasikici", "Dječak Nedžad sa Alića Brda" i niz drugih priča.

Dalje, u svakoj pripovjednoj jedinici, svakoj priči, pasić je simbol onog sloja ljudi, u bosanskohercegovačkoj stvarnosti nažalost dominantan, koji je ostavljen bez ikakve zaštite i pripomoći od onih kojima je tobože briga o njima samo transparent do osobnog uspjeha. Tako ispada da čovjek teško može spoznati svijet u kojem biva, pogotovo ako nije u tijesnoj vezi s iracionalnim snagama u samom sebi, onim čisto nagonskim, slučajnim.

Umjesto zaključka

Struktura ovih Kujundžićevih proza je prepoznatljivo slojevita. Problemi motivacije, žanrovskog određenja i tematsko-idejni jesu oni kojima smo se u ovoj interpretaciji bavili. I niz drugih, od jezika, savremene naracije do kompozicijskog sklopa pripovjedne strukture, zaslužuju posebne osvrtne ovoga tipa jer Atif Kujundžić je napisao dobru knjigu. Dobar roman za djecu i odrasle. Ako ništa, Kujundžić je učinio vidan autorski otklon naspram tradicionalne (sve do Čopića, Hromadžića...) književnosti.

Senzibilitet današnjeg djeteta traži drugačiju priču od onih na kojima smo i sami stasavali. Zato diskursi o kompjuterima, "Intelovom" procesoru, sinu koji hoće biti dizajner i sl. nisu upitni za razumijevanje kod naše djece.

I, na kraju, sigurno je jedno: Romanom "Priče o dječacima i psima" Atif Kujundžić otvara nove stranice naše dječje književnosti, a bez "Priče o Pasikici" čitatelji svake naredne antologije bosanskohercegovačkih proza zasigurno su gubitnici.

Munib Milinkić

Mehmed Imširović, Kameleoni (zbirka karikatura), Feniks, Gračanica, 2000.

Danas kada za karikaturiste ima dosta "građe", ovaj žanr sve se više gubi na našim prostorima, zapisao je novinar "Oslobodenja" A. Čustović povodom predstavljanja ove knjige u okviru manifestacije "Ljeto u Kamernom 2000" u Sarajevu. (Oslobodenje 9.9.2000). Ova nevelika zbirka odabranih karikatura i crteža izazvala zapažen interes ne samo u Gračanici, već i u Tuzli, Sarajevu, Lukavcu i još nekim mjestima. U njoj autor obrađuje uvijek aktuelne i univerzalne teme "ljudske pohlepe, primitivizma, bezobrazluka i gluposti", ali i teme naše stvarnosti: beskičmenjastva i kameleonovštine, od koje, često nisu imuni ni oni koji u nju javno upiru prstom.

Zato je ova kolekcija odabranih karikatura izazvala pozitivne reakcije kako publike, tako i kritike. Poznati sarajevski reditelj Gradimir Gojer, karikaturalne crteže u ovoj knjizi okarakterisao je kao emocionalne jer "iz Imširovićevih karikatura prosto je nahrupila naša savremenost, ona se nudi u svakoj povučenoj crti ove autorove ozbiljne analize stvarnosti". Gojer je zapazio da Imširovićev rad karakterišu dvije osnovne stvari: jasna profilacija karaktera (likovi na njegovim crtežima su povijenih leđa, usiljenog osmijeha i slično) i autorova virtuoznost u crtačkom smislu. (Oslobodenje, 9.9.2000, str. 12). U svakom slučaju, ova knjiga predstavlja malo osvježenje u našoj, relativno obimnoj izdavačkoj produkciji, najčešće oskudnog kvaliteta i malog značaja. (O.H.)

Sajiba Šabić Skelić, Stradanja i nadanja (pjesme), BZK "Preporod" Gračanica, 2000.

Ova stihozbirka, kako piše u napomeni na njenoj zadnjoj korici, nastala je u ratu. Veliki broj ovih pjesama "išao je uživo" na Radio Gračanici. Rezultat je silne želje ove pjesnikinje, željne znanja, vjernice koja "uči u Kur'anu", da se pjesnički iskaže, da reaguje na svoj način na događaje i zbivanja oko sebe, da poruči i pouči, da ostavi ljudski trag iza sebe... Ovo je ustvari stihovana ratna hronika sa stotinjak pjesama različitog kvaliteta i intonacije, mnoge su prožete religioznim motivima, ponekad nevješto utkanim u tkivo pjesme. Neke od ovih pjesama sigurno su bile "pitkije" slušaocu sa radio-aparata nego što će biti prijemčive čitaocu ove knjige. U prvom slučaju radilo se o trenutku, u drugom o vječnosti. Zapisana riječ mnogo više obavezuje od izgovorene, a nezapisane. S tog stanovišta, možda bi se ovoj knjizi moglo naći dosta mahana i zamjerki, počevši od jezika, stila, leksike, pa do rime, izbora naslova, načina

izražavanja misli, nedorečenosti, izvjesne nedoradenosti, pa i nezgrapnosti. Mnogi stihovi su na nivou početništva, naivne didaktike, usiljene rime... (Idalje narod gine, kuće gore/ Europa pravi pregovore ... Iako sam žena i majka/ ne mogu gledati iz prikrajka... Pišem preživljavanja moje duše./ Teško je, domovinu mi ruše).

Međutim, to ne znači da u ovoj knjizi nema pjesama koje su dobre, koje bljesnu kao biser, koje nas "prodrmaju", navode na razmišljanje (Merjem! Lijepo ime, čista duša!/ Allah te kroz bolest kuša!/ Vjernice, sestro, još neviđena, / ti si kao kćerka željena, ali nerodena). Upravo zbog takvih stihova, ma koliko ih bilo malo u ovoj knjizi, svaku pažnju i pohvalu zaslužuje trud i napor ove pjesnikinje i svih onih koji su radili na ovoj knjizi koju vrijedi, uprkos svim ovim i drugim zamjerkama vrijedi prelistati i pročitati. (O.H.)

**Ibrahim Mujić, Učešće mjesne zajednice
Gornja Orahovica u
odbrambenooslobođilačkom ratu od 1992.-
1996. godine i prijem i zbrinjavanje
prognanika iz Podrinja '93. i '95. godine,
Gornja Orahovica, 2000. godine**

Knjigu Ibrahima Ahmeta Mujića iz Gornje Orahovice doživio sam kao uspjeh "Gračaničkog glasnika" (normalno da uspjeh pripada prije svih samom autoru). Jer, kada je pokrenut ovaj časopis, postojala je nada da će naši ljudi različitih obrazovnih profila zapisati nešto o svome mjestu i na taj način dati prilog detaljnom opisivanju gračaničke opštine što je i bilo nastojanje i namjera inicijatora i pokretača ovog glasila.

Knjiga je prava mala dragocjenost u rasvjetljavanju pravedne borbe za opstanak Bosne i njenog naroda. Ibrahim Mujić je podastrio vrijedan materijal za dva po njemu (a ne vjerujem da bi i drugi kriteriji nametali drugačiji red stvari) najbitnija segmenta koja se daju iščitati iz ne baš najsretnije postavljenog naslova. Učešće u oružanoj borbi pokazao je pažljivijem čitaocu da je borba ove mjesne zajednice, kao

i drugih u Bosni, bila specifikum po tome što su njeni mještani iznašli sredstva, pokazali volju i hrabrost i uz spremnost na žrtve odbranili se od brutalne agresije. Ibrahim Mujić je kao vrijedni hroničar, ali i nosilac ključnih funkcija u Gornjoj Orahovici, pažljivo bilježio sva događanja oko sebe, tako da su u njegovom "tefteru" ostali sačuvani različiti podaci - o kupovini naoružanja, organizovanju kriznih štabova, vojnih formacija teritorijalne odbrane, civilne zaštite i drugih organizacija koje je nametalo to surovo vrijeme vrijeme. Ovom knjigom autor je pokazao koliko može jedno mjesto učiniti na vlastitoj samoodbrani samo ako je dobro organizovano i ako ga naseljavaju dobri ljudi kakvi su Gornjoorahovičani.

Ne mislim da vrijednosti knjige padaju ako napomenemo da ona nosi ne mali broj slabosti nastalih kao proizvod nedovoljnog poznavanja načina na koji se sistemizira grada, odabiru više od manje bitnih detalja i miješanja objektivnog, hladnog, naučnog stila sa ličnim emotivnim načinom kazivanja. Sa samo nekoliko intervencija prije štampanja knjige ova vrijedna storija mogla je dobiti na ukupnom utisku. Redaktor i lektor bi, takođe, ovu knjigu učinili prihvatljivijom i čitljivijom.

No, sve ovo što napominjemo više kao žal, a ne kao kritičarsku zlu radost ne oduzima puno od značaja koje donosi ovo vrijedno svjedočanstvo. Pozdravljamo pojavu ove knjige uz nadu da će stazama Ibrahima Mujića krenuti i ljudi drugih mjesnih zajednica opštine Gračanica.

Mirzet Hamzić

Kikićevi susreti 2000, Književni godišnjak br. 10, Forum građana, Gradačac 2000.

Organizator "postdcjtonskih" Kikićevih susreta, Forum građana Gradačac, povodom 21. po redu Susreta, održanih

13.10.2000. godine, izdao je deseti, jubilar-
ni broj istoimenog Časopisa koji donosi
nekoliko značajnih radova vezanih za život
i djelo velikog bosanskog i bošnjačkog
književnika, pjesnika i učitelja Hasana
Kikića. Izdajamo radove Dr. Ismeta
Smailovića "O jeziku Hasana Kikića" i dr.
Hanife Kapidžić Osmanagić "Žena u
književnom djelu Hasana Kikića". I jedan i
drugi esej produbljuju naše spoznaje o
književno-estetskim i umjetničkim vrijed-
nostima Kikićeve riječi. Bilježimo pitanje i
odgovor kojim svoj rad zaključuje dr. Ismet
Smailović: "Pa kako bi se mogao imenovati
taj Kikićev jezik, koji je kritika stalno hva-
lila i isticala da je originalan, lijep, bogat,
svjež, sočan i melodiozan, da "žubori
svježinom planinskih potoka i šumorum
gustih krošanja", da nije patetičan i napir-
litan već jasan, nenamješten i narodski, te
da može biti "školski primjer mnogima koji
zapliću jezikom". Svi oni koji su čitali
Kikićeva djela i uživali u njegovu jeziku,
reći će da je to pravi bosanski jezik, svi oni
koji će kasnije čitati Kikića, reći će da je to
bosanski jezik, recimo i mi da je bosanski."
Dr. Hanifa Kapidžić Osmanagić, analizira-
jući ženske likove u prozi Hasana Kikića
koje doživljava kao svojevrsne freske žene
i zemlje - Bosne, kaže "Ona je uvijek vezana
za njegovu sliku idile, u poeziji kako i u
prozi, kao i za "dvostrano ravno" pjevanje.
Bosna i ljepota. Jesen i ljepota. Žena - jesen
obilja i Bosna. Eto za tu Bosnu, kao i za tu
ženu, trebalo se i boriti i pisac Kikić se
strasno, u svom vremenu, uporno i uspješ-
no borio".

Pored pomenuta dva naučna rada,
Godišnjak donosi zanimljiv prilog dr.
Šaćira Filandre pod naslovom "Putokaz" i
nacionalnost Bošnjaka, odlomak iz roma-
na Josipa Eugena Tomića "Zmaj od Bosne",
odlomke iz Kikićevih "Lola i hrsuza", dvije
pjesme Ismeta Bekrića, te priloge Sadika
Šehića, Omera Hamzića, Razima Bistrića
itd. (O.H.)

**Ahmed Hadžiaganović, Zbirka riješenih
zadataka iz matematike, Odabrana
poglavlja za nadarene učenike srednjih
škola, geometrija, trigonometrija, analitička
geometrija, D.D. "Grin", Gračanica, 2000.**

Knjiga je plod višegodišnjeg rada
poznatog gračaničkog profesora matema-
tike Ahmeda Hadžiaganovića, koji je izveo
dvadesetak generacija svršenih gimnazija-
laca i učenika drugih gračaničkih srednjih
škola. Kod mnogih je razvio ljubav prema
tom najtežem predmetu, trudeći se da kod
učenika razbije predrasude o matematici
kao nesavladivom i bauk-predmetu. Nje-
govi učenici nosioci su brojnih priznanja
sa matematičkih takmičenja, mnogi su dan-
as izvrsni inženjeri, kibernetičari, profe-
sori. U svom radu ovaj vrijedni gračanički
profesor osjetio je nedostatak praktične
literature za nadarenu djecu, za zaljubljeni-
ke matematike. Zbirka je i nastala kao re-
zultat dugogodišnjeg rada ovog autora sa
nadarenim učenicima, tokom pripreman-
ja učenika za takmičenja iz matematike i
pripremanja učenika za prijemne ispite na
fakultetima. Stoga je i namijenjena prven-
stveno učenicima srednjih škola, čije in-
teresovanje za matematiku prevazilazi
okvire standardnih školskih zadataka, te
kao priručnik srednjoškolskim nastavnicima
za rad sa nadarenim učenicima. S
obzirom na raznovrsnost i kvalitet zadata-
ka, kako kaže autor u predgovoru ove kn-
jige, ona može poslužiti svim učenicima
srednjih škola kao dopunska literatura za
uvježbavanje i proširivanje znanja.

Zbirka sadrži 181 pažljivo odabran i
riješen zadatak, od kojih su mnogi riješeni
na dva ili više načina. U svakom slučaju,
budućim generacijama mladih i talento-
vanih ljubitelja matematike ova knjiga bit
će dragocjen izvor za sticanje novih znan-
ja. (O.H.)